

2.ÜNİTE

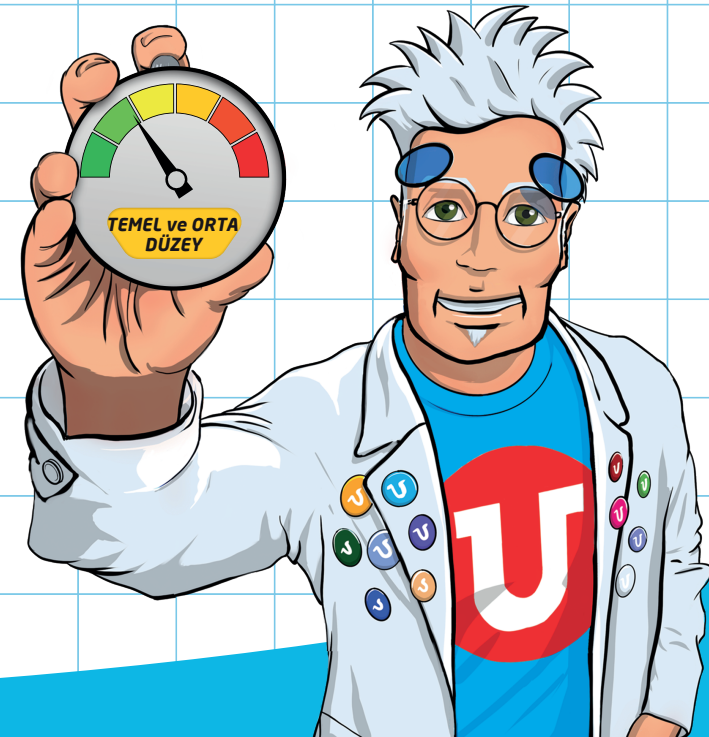

AYT Temel ve Orta Düzey Fizik Soru Bankası

Elektriksel Potansiyel

OKTAY KURT

ELEKTRİKSEL POTANSİYEL

Elektriksel Potansiyel Enerji

Elektriksel Potansiyel

Elektriksel Potansiyel

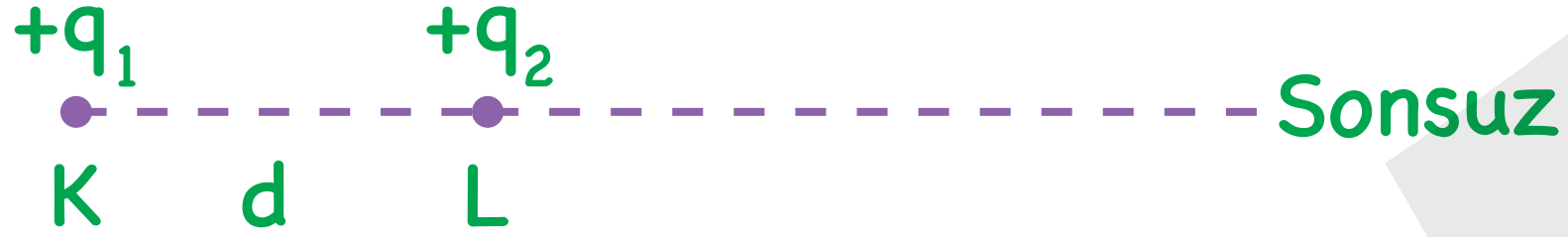

→ Ayt'de

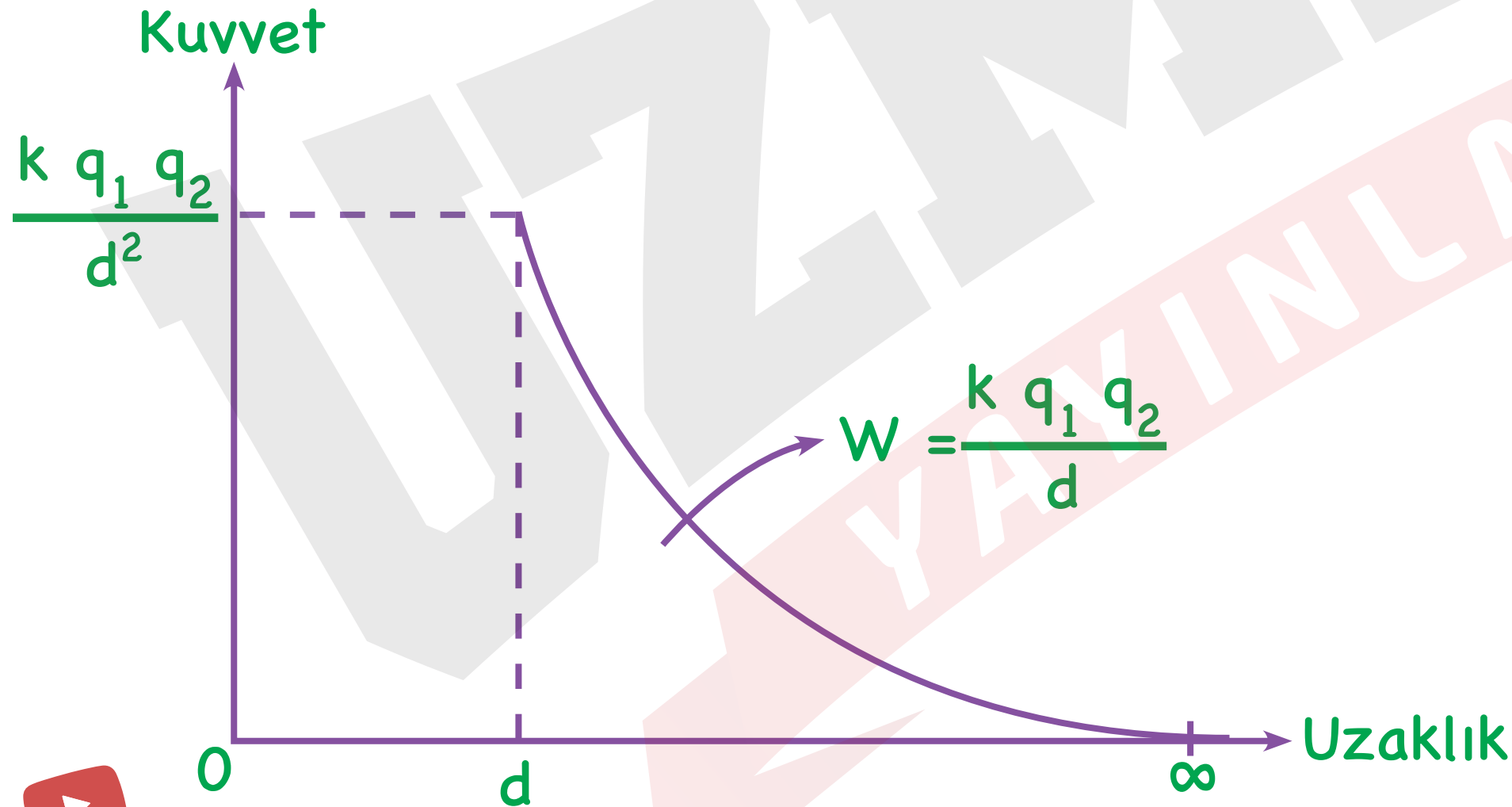
son üç yılda hiç soru gelmedi.

En son 2017'de soru geldi.

Elektriksel Potansiyel Enerji

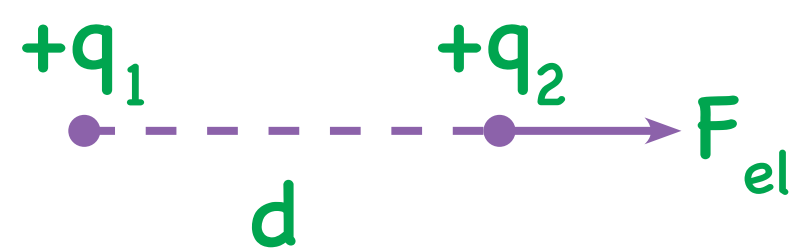
q₂ yükü sonsuzdan L noktasına getirilirken yapılan iş sistemde PE olarak depolanır.

$$E_p = \frac{k q_1 q_2}{d}$$

Yükler matematiksel modele işareti ile konulur.

$d \uparrow$

$E_p \downarrow$

$$E_p = \frac{k q_1 q_2}{d}$$

$d \downarrow$

$E_p \downarrow$

$$E_p = -\frac{k q_1 q_2}{d}$$

E_p, F_{el} yönünde azalır. E_k artar.

Örnek:

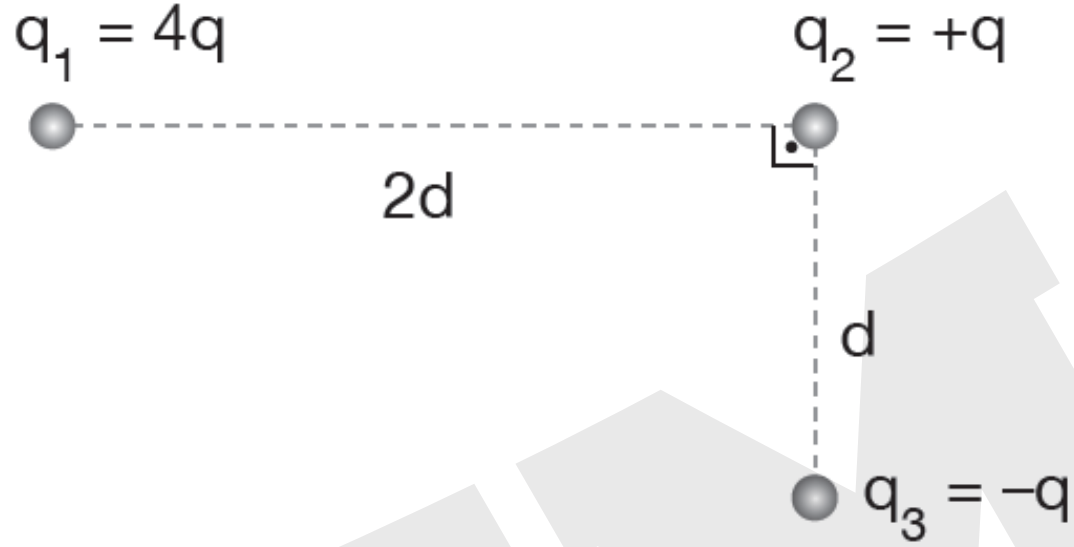

(+) yüklü K ve L cisimleri şekildeki gibi yalıtkan bir yüzeye yerleştirilmiştir.

Aşağıdaki işlemlerden hangisi yapılırsa K cisminin elektriksel potansiyel enerjisi artmaz?

- A) K cisminin yükünü artırmak
- B) L cisminin yükünü artırmak
- C) K cismini L'ye yaklaştırmak
- D) L cismini K'ye yaklaştırmak
- E) K ve L cisimlerinin yerlerini değiştirmek

Örnek:

Yalıtkan düzlemdeki yükleri sırasıyla $4q$, q ve $-q$ olan noktasal q_1 , q_2 ve q_3 yüklerinin aralarındaki uzaklıklar şekildeki gibi $2d$ ve d 'dir.

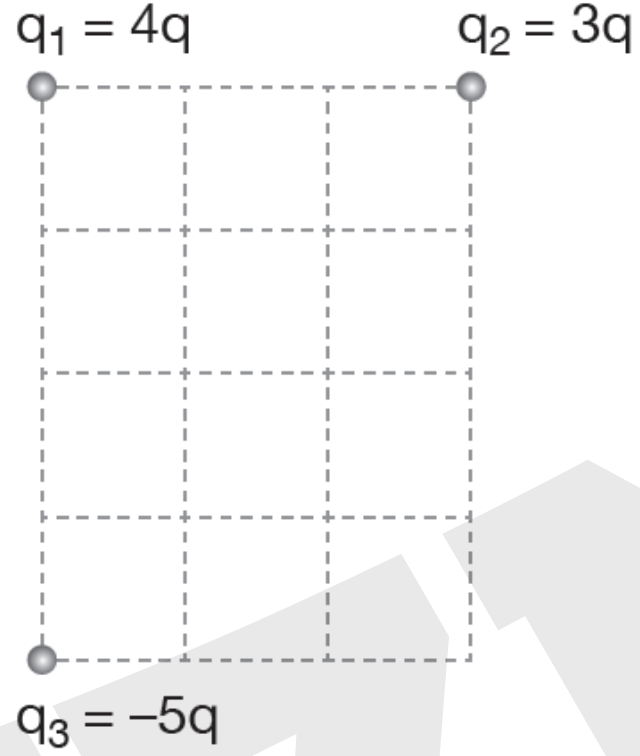
Buna göre, q_2 yükünün elektriksel potansiyel enerjisi kaç

$\frac{kq^2}{d}$ dir? (k: Coulomb sabiti)

- A) -2   B) -1   C) 1   D) 2   E) 4

Örnek:

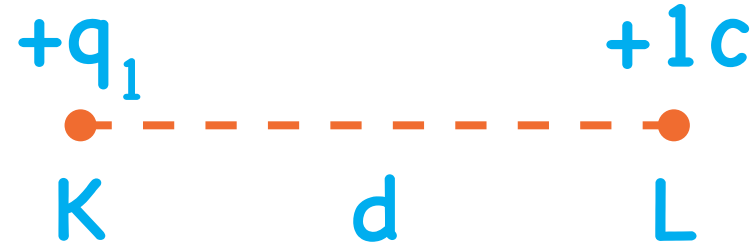
Yükleri sırasıyla $4q$, $3q$ ve $-5q$ olan q_1 , q_2 , q_3 yükleri, eşit karelere ayrılmış yalıtkan düzleme şekildeki gibi konulmuştur. q_1 yükünün q_2 yükünden dolayı sahip olduğu elektriksel potansiyel enerjisi 20 J 'dür.

Buna göre, üç yükün toplam elektriksel potansiyel enerjisi kaç J olur?

- A) -10 B) 10 C) -20 D) 40 E) -40

Elektriksel Potansiyel

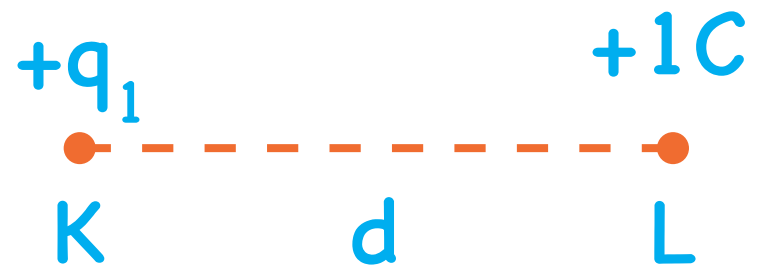
q_1 yükünün L noktasındaki elektriksel potansiyeli L noktasındaki $+1C$ 'luk yükün sahip olduğu elektriksel potansiyel enerjidir.

$$V_L = \frac{k q_1}{d}$$

Volt

$$E_p = \frac{k q_1 q_2}{d}$$

$$E_p = q_2 \frac{V_L}{C}$$

$$V_L = \frac{k q}{d}$$

$$V_N = \frac{-k q}{d}$$

Örnek:

Yalıtkan düzlemde şekildeki $+q$ yükünün aynı düzlemde d kadar uzaklıktaki K noktasındaki elektriksel potansiyeli 20 voltur.

Buna göre, $+q$ yükünden $2d$ uzaklıktaki L noktasındaki elektriksel potansiyeli kaç voltur?

- A) 5   B) 10   C) 20   D) 40   E) 80

Örnek:

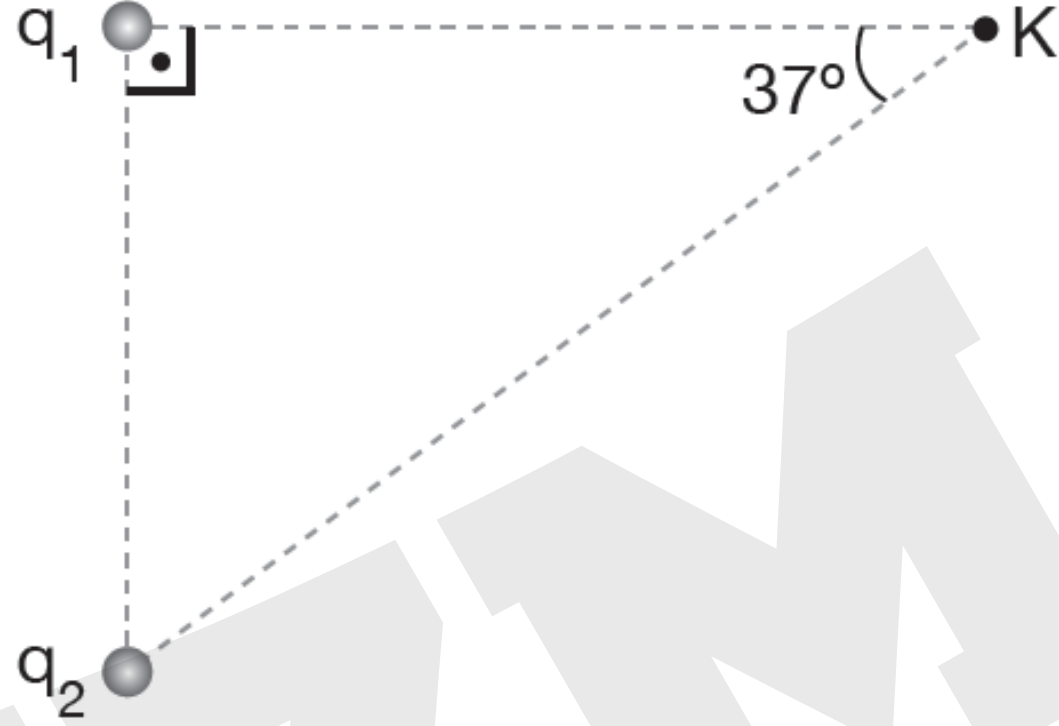
q_1 ve q_2 yüklü cisimler aralarında $3d$ kadar uzaklık bulunacak şekilde yalıtkan bir düzleme konulmuştur.

K noktasındaki elektriksel potansiyel sıfır olduğuna göre, $\frac{q_1}{q_2}$ oranı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $-\frac{1}{4}$ B) $-\frac{1}{2}$ C) -1 D) -2 E) -4

Örnek:

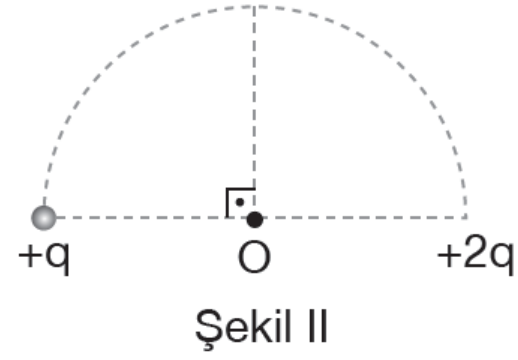
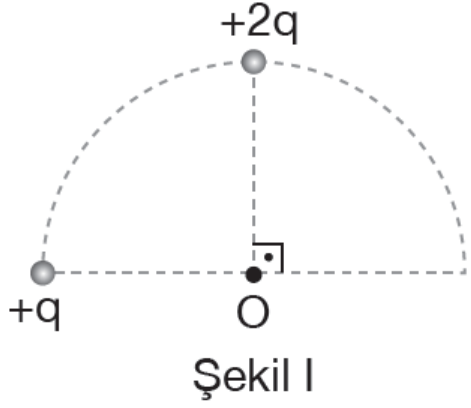

Yalıtkan levha üzerine sabitlenmiş q_1 , q_2 yüklerinin şekildeki K noktasında oluşturdukları elektriksel potansiyel sıfırdır.

q_1 yükü $+4q$ olduğuna göre, q_2 yükü aşağıdakilerden hangisidir? ($\sin 37^\circ = 0,6$; $\cos 37^\circ = 0,8$)

- A) $+2q$ B) $-2q$ C) $-q$ D) $+5q$ E) $-5q$

Örnek:

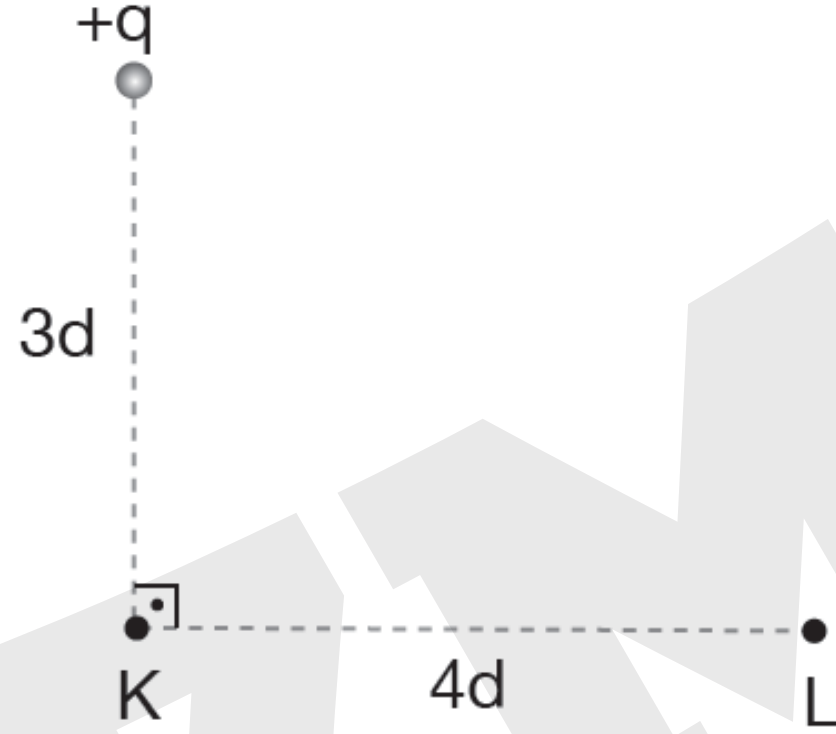

Yükleri $+q$ ve $+2q$ olan cisimler merkezi O noktası olan çembersel yalıtkan yüzey üzerine Şekil I'deki gibi konuluyor. Bu durumda yüklerin elektriksel potansiyel enerjileri E , O noktasındaki elektriksel potansiyel V 'dir.

Buna göre, $+2q$ yükü Şekil II'deki konuma getirilirse E ve V için ne söylenebilir?

	<u>E</u>	<u>V</u>
A)	Artar	Artar
B)	Artar	Değişmez
C)	Azalır	Azalır
D)	Azalır	Artar
E)	Azalır	Değişmez

Örnek:

Yalıtkan düzlemde şekildeki $+q$ yükünün kendisinden $3d$ uzaklıktaki K noktasında elektriksel potansiyeli 10 V 'tur.

Buna göre, K ile L noktaları arasındaki elektriksel potansiyel fark kaç V 'tur?

- A) 4   B) 5   C) 8   D) 10   E) 12

Örnek:

Yalıtan yüzey üzerindeki bir q yükünün şekildeki K noktasındaki potansiyeli 20 V , L noktasındaki potansiyeli 40 V ' tur.

Buna göre 3C büyüklüğünde bir yük K noktasından L'ye götürüldüğünde kazanacağı elektriksel potansiyel enerji kaç joule olur?

- A) 120   B) 80   C) 60   D) 40   E) 20

Örnek:

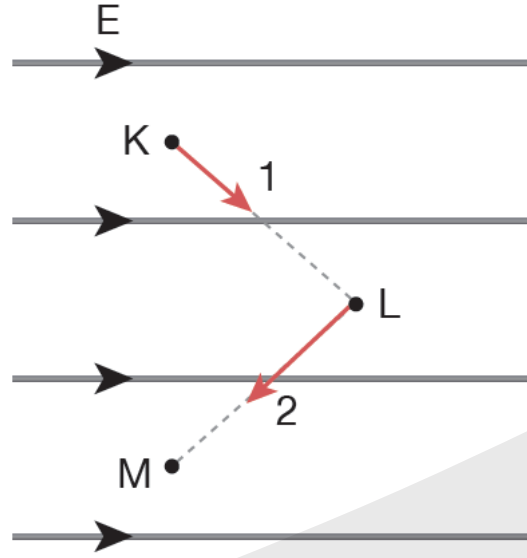
Şekildeki K noktasının potansiyeli 10 V, L noktasının potansiyeli 30 V'tur.

Buna göre, +5 C yüke sahip olan bir parçacık K noktasından L' ye götürülürse yapılması gerekli iş en az kaç joule olmalıdır?

- A) 120   B) 100   C) 60   D) 30   E) 15

Örnek:

E büyüklüğündeki düzgün elektrik alandaki K, L, M noktaları şekildeki gibidir.

+q yüklü cisim K noktasından harekete başlayıp 1 ve 2 numaralı yolları izleyerek M noktasına götürülüyor.

Buna göre, 1 ve 2 yollarında +q yüklü cismin elektriksel potansiyel enerjisi için ne söylenebilir?

1	2
A) Artar	Artar
B) Artar	Değişmez
C) Azalır	Değişmez
D) Azalır	Artar
E) Değişmez	Azalır

